

Eiropas Savienības vadošās vides organizācijas pauž bažas par ES vides politikas nākotni

Eiropas Savienības vadošo vides organizāciju alianse “Zaļais desmitnieks” (*The Green 10*) vērsusies ar atklātu vēstuli pie jaunievēlētā Eiropas Komisijas prezidenta Žana Kloda Junkera, lai paustu bažas par ES vides politikas nākotni pēc komisāru sadalījuma un tiem doto uzdevumu izsludināšanas.

Jaunās Eiropas Komisijas struktūra, komisāru izvēle un tiem dotie uzdevumi liecina par vides aizsardzības noniecināšanu un atkāpšanos no tā, ko ES apņēmies paveikt ilgtspējīgai attīstībai, resursu efektīvai izmantošanai, gaisa kvalitātes uzlabošanai, bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai un klimata pārmaiņu mazināšanai.

Andželo Kaserta, “Zaļā desmitnieka” priekšsēdētājs un *BirdLife Europe* direktors, uzsver: “Tas nozīmētu ES pilsoņu interešu nodošanu, jo to absolūtajam vairākumam rūp vides aizsardzība. Aptaujas rāda, ka par spīti ekonomiskajai krīzei 95% pilsoņu uzskata, ka vides aizsardzība ir svarīga un tās nodrošināšanai būtu jādara vairāk.”

Vides organizācijas īpaši uztrauc atteikšanās no atsevišķa vides komisāra un tas, ka jaunajam vides, jūrlietu un zivsaimniecības komisāram uzdots pārstrādāt esošo vides aizsardzības regulējumu, nenorādot skaidrus sasniedzamos mērķus.

Ž. K. Junkera vēstulē topošajam vides, jūrlietu un zivsaimniecības komisāram Karmenu Vellam īpaši uzsvērta nepieciešamība izvērtēt Putnu un Biotopu direktīvas, padarot tās “modernākas”, kas, pēc vides organizāciju domām, liecina par augsta līmeņa lēmumu vājināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu ES.

Viesturs Ķerus, LOB valdes priekšsēdētājs norāda: “ES vides politikas vājināšanu Latvijas sabiedrība varētu izjust īpaši sāpīgi. Aptaujas liecina, ka 93% Latvijas iedzīvotāju vides aizsardzība ir svarīga, bet tā nekad nav bijusi starp Latvijas valdības prioritātēm, un lielākā daļa no tā, kas ir sasniegts, ir bijusi iespējama tikai ES prasību dēļ.”

“Zaļā desmitnieka” (*The Green 10*) atklāta vēstule prezidentam Junkeram

Cien. Prezidenta Junkera kungs!

Es rakstu Jums kā “Zaļā desmitnieka”, ES vadošo NVO vides organizāciju alianses, kuru atbalsta vairāk nekā 20 miljonu ES pilsoņu un, kas ir aktīva visās 28 dalībvalstīs, priekšsēdētājs, lai izteiktu mūsu ļoti nopietnās bažas par ES virzību, kas šķietami uzsāka pēc Jūsu jaunās komandas izsludināšanas.

Jaunās Komisijas struktūra, dotie uzdevumi un Komisāru izvēle liecina par vides aizsardzības noniecināšanu un atkāpšanos no tā, ko ES ir apņēmies paveikt ilgtspējīgai attīstībai, resursu efektīvai izmantošanai, gaisa kvalitātes uzlabošanai, bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai un klimata pārmaiņu mazināšanai.

Tas nozīmētu ES pilsoņu interešu nodošanu, jo to absolūtajam vairākumam rūp vides aizsardzība. Speciālās 2014.gada 8. septembra “Eurobarometrs 416” aptaujas rezultāti rāda, ka par spīti ekonomiskajai krīzei 95% no 28 000 aptaujāto pilsoņu uzskata, ka vides aizsardzība ir svarīga un būtu jādara vairāk šajā jomā.

Tas arī nozīmētu ES nodomu samazināšanu vienā no retajām jomām, kur valda plaša vienprātība par ES rīcības noderīgumu. Un beidzot, tas iznīcinātu Eiropas statusu pasaulē kā uzsācēja un atbalstītāja globālās ekoloģiskās krīzes risinājumos un pārejā uz zaļu ekonomiku.

Mūs īpaši uztrauc sekojošie jautājumi:

► Pāreja no komisāra ar viennozīmīgu atbildību par vidi uz modeli, kur šīs jomas politika tiek dalīta ar citiem prasīgiem jautājumiem, skaidri norāda uz vides jautājumu pazemināšanu politisko prioritāšu sarakstā. To vēl pastiprina tas, ka **Viceprezidentu pienākumos praktiski nav atsauču uz vidi.**

► Vides, jūrlietu un zivsaimniecības komisāra mandāts centrējas ap regulējumu atcelšanu, pieprasot visu pašreizējo galveno iniciatīvu pārskatīšanu. Mandātā nav minēta nepieciešamība sasniegt ne ES mērķus, ne uzsākt jaunas iniciatīvas.

► Mandātā ir uzdots apsvērt pārstrādāt ES dabas aizsardzības likumdošanu, apejot pašreizējos apsekošanas rezultātus. Tas norāda uz **augsta līmeņa lēmumu novājināt ES bioloģiskās daudzveidības aizsardzību.** Tas izraisa īpašas bažas, jo vides portfelis ir nodots komisāram, kura valdību šobrīd skar stipra starptautiskā kritika par neieviešanos ES putnu aizsardzības likumdošanu. Komisārs tagad varēs labot šo situāciju.

► Klimata un enerģijas portfeļu apvienošana, un šī komisāra pakļaušana

Enerģētikas Savienības viceprezidentam varētu nozīmēt, ka **Klimata Aktivitātes ir pakļautas enerģijas tirgus apsvērumiem.**

► **Klimata politikas un enerģētikas komisāra labi zināmā saistība ar degzrakteņu industriju** rada bažas par interešu konfliktu.

► Pārliedot atbildību par attiecībām ar Eiropas Ķīmisko vielu aģentūru, kuras uzdevums ir pasargāt Eiropas pilsoņus no kaitīgām ķīmiskām vielām, no vides ģenerāldirektorāta uz uzņēmumu ģenerāldirektorātu, norāda uz **skaidru noslieci likt biznesa intereses pirmā vietā pār cilvēku veselību un vidi** un ir pretstatā ar REACH regulējumu mērķiem.

► Tas, ka ilgtspējīga attīstība, resursu efektīva izmantošana un zaļa ekonomika vispār neparādās Viceprezidentu līmenī, nozīmē, ka **Komisijas darbība būs pamatota uz novecojušiem pieņēmumiem par ekonomisko izaugsmi**, kas atbalsta vecas industrijas un darbavietas, nevis tās, kas saistītas ar nākotni, un darbosies atdalīti no reālās pasaules ierobežojumiem.

► Jūsu solījums neapstiprināt likumdošanas iniciatīvas, kas nesaskan ar Jūsu prioritātēm, papildus tam, ka vides prioritātes praktiski nepastāv, norāda uz **de-facto ES vides politikas veidošanas izbeigšanu.**

Mēs uzskatām, ka šie jautājumi ir jāizskata, ja Eiropa parlamentam ir jāapstiprina šī Komisija un vēl svarīgāk, lai šī Komisija var reaģēt uz ES pilsoņu šodienas un nākotnes paaudžu vajadzībām un prasībām.

Ar cieņu,

Andželo Kaserta (*Angelo Caserta*), Reģionālais direktors, *BirdLife Europe*

“Zaļā desmitnieka” direktoru vārdā

Wendel Trio, Director – Climate Action Network (CAN) Europe

Anelia Stefanova, Director – CEE Bankwatch Network

Jeremy Wates, Secretary-General – European Environmental Bureau

Magda Stoczkiewicz, Director – Friends of the Earth Europe

Mahi Sideridou, Managing Director – Greenpeace European Unit

Genon K. Jensen, Executive Director – Health & Environment Alliance

Christian Baumgartner, Director, Naturefriends International

Jos Dings, Director – The European Federation for Transport and Environment (T&E)

Tony Long, Director – WWF European Policy Office